

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М. І. ПИРОГОВА

ПРОЄКТ

КОНЦЕПЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
з підвищення кваліфікації у сфері післядипломної освіти
за програмою
«УДОСКОНАЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У
ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА»
зі спеціальності А1 Освітні науки галузі знань А Освіта

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою ВНМУ ім. М.І. Пирогова
протокол № _____ від _____ 2025 р.

Голова Вченої ради, професор

_____ Вікторія ПЕТРУШЕНКО

Вінниця 2025

Концепція освітньої діяльності у сфері післядипломної освіти для осіб із вищою освітою з підвищення кваліфікації науково-педагогічних / педагогічних працівників за освітньою програмою «Удосконалення українськомовної компетентності у професійній діяльності викладача» зі спеціальності А1 Освітні науки галузі знань А Освіта укладена відповідно до Закону України «Про освіту» від 05.09.2017, №2145-VIII (зі змінами і доповненнями), Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII (зі змінами і доповненнями), професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти», затвердженого Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.03.2021 № 610, Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (зі змінами та доповненнями), Постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» від 25.04.2019 №2704-VII (зі змінами).

Актуальність. В умовах державної мовної політики, що орієнтується на підтримку і розвиток української мови, важливість вивчення та вдосконалення українськомовної компетентності викладачів постає як один із основних аспектів професійної підготовки педагогів. Українська мова є основою національної ідентичності та важливою складовою культурного розвитку. Викладачі, які володіють високим рівнем української мови, стають посередниками між знаннями та культурними цінностями, що сприяє їх збереженню та розвитку серед молоді. Високий рівень мовної компетентності викладача є запорукою ефективної комунікації зі студентами, що позитивно впливає на засвоєння навчального матеріалу та розвиток критичного мислення слухачів. Українськомовна компетентність є також важливою у сфері виконання наукових досліджень та публікацій. Вивчення та вдосконалення української мови сприяє підвищенню якості освіти загалом, адже педагогічна діяльність вимагає глибоких знань та навичок не лише в предметній області, а й у мовленнєвій практиці. Від викладача очікується вміння чітко, зрозуміло і грамотно викладати матеріал українською мовою задля досягнення високої ефективності навчання. В умовах глобалізації і розвитку інформаційних технологій українська мова стикається з новими викликами, такими як вплив інших мов, зокрема англійської. Задля збереження національної мовної спадщини та забезпечення конкурентоспроможності в міжнародному освітньому просторі, важливим є створення умов для активного розвитку та застосування української мови в професійній діяльності.

У цьому контексті, удосконалення українськомовної компетентності у професійній діяльності викладача стає важливим напрямком педагогічної роботи, спрямованим на підвищення якості освіти, збереження національних традицій та культурної ідентичності.

Метою Концепції є реалізація новітніх підходів до вдосконалення українськомовної компетентності педагогічних і науково-педагогічних працівників із узагальненням теоретичних положень про актуальні мовні норми і

практики виявлення, редагування та уникнення типових порушень цих норм під час викладання навчальних дисциплін для вдосконалення якості освітнього процесу, його доступності, ефективності й підвищення кваліфікації викладачів.

Концепція визначає цілі й завдання щодо забезпечення безперервного професійного розвитку та підвищення рівня українськомовної компетентності фахівців сфери освіти.

Освітню діяльність із підвищення кваліфікації викладачів закладів вищої освіти пропонується здійснювати за мовленнєвим напрямком.

Мовленнєвий напрям професійної діяльності викладача охоплює підвищення культури усного і писемного професійного мовлення; посилення уваги до правильного написання слів, словосполучень, речень; ознайомлення із особливостями мовних явищ, тенденціями їх функціонування; формування навичок свідомого використання лексико-граматичних засобів мови; сприяння засвоєнню правильного наголошення слів відповідно до орфоепічних норм; поглиблення знань із лінгвістичної галузі, мотивація слухачів до саморозвитку та професійного зростання.

Здійснювати підвищення кваліфікації з освітніх, педагогічних наук у сфері післядипломної освіти може особа на основі кваліфікації вищої освіти магістр (спеціаліст) із різних нефілологічних спеціальностей, кандидат наук, доктор філософії, доктор наук.

Обсяг підвищення кваліфікації науково-педагогічних / педагогічних працівників устанавлюється в годинах та кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС) і становить 4,5 кредиту, 135 год.

Порядок оцінювання результатів навчання

Основними видами контролю якості освіти є поточний (експресопитування) та підсумковий (тестування).

За результатами проходження підвищення кваліфікації педагогічним і науково-педагогічним працівникам видається *сертифікат* про підвищення кваліфікації.

Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення. Реалізацію програми підвищення кваліфікації забезпечує кафедра українознавства ВНМУ ім. М. І. Пирогова. Професорсько-викладацький склад кафедри має високий рівень фахової кваліфікації та досвід навчальної, науково-дослідної і методичної діяльності. Інтерактивні лекції, що забезпечують формування українськомовної компетентності, читають науково-педагогічні працівники, які є визнаними професіоналами з досвідом роботи за фахом, мають високий рівень наукової і професійної активності, підтверджений виконанням не менше 5-ти видів і результатів професійної діяльності особи (п. 30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності від 30.12.2015 №1187, зі змінами, внесеними згідно Постанови КМУ від 10.05.2018 № 347). Кадрове забезпечення повністю відповідає ліцензійним вимогам.

Матеріально-технічне забезпечення. Для забезпечення освітнього процесу у сфері післядипломної освіти з підвищення кваліфікації науково-педагогічних / педагогічних працівників зі спеціальності А1 Освіта ВНМУ ім. М. І. Пирогова має необхідний аудиторний фонд. Навчальні комп'ютерні класи оснащені достатньою кількістю робочих місць, підключені до мережі Internet. До послуг професорсько-викладацького складу і здобувачів післядипломної освіти передбачено безоплатний доступ до глобальної мережі Internet. Комп'ютерна техніка, яка задіяна в освітньому процесі, має термін експлуатації не більше восьми років, що повністю відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності.

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення.

Професорсько-викладацький склад кафедри українознавства зареєстрований на платформі Microsoft Teams для здійснення освітньої діяльності в дистанційному режимі. До програми курсів підвищення кваліфікації розроблено комплекс навчально-методичного забезпечення: навчальний план, тематичні плани практичних занять, презентації навчального матеріалу, завдання для самостійної роботи, рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті.

На офіційному вебсайті ВНМУ ім. М. І. Пирогова розміщена основна інформація про його діяльність, зокрема й про програму підвищення кваліфікації, за електронною адресою: <https://www.vnmu.edu.ua/>

Для забезпечення слухачів курсів підвищення кваліфікації зі спеціальності А1 Освітні науки необхідними фаховими періодичними виданнями з сайту Наукової бібліотеки ВНМУ доступні електронні версії таких вітчизняних і закордонних фахових видань:

1. Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Філологія. <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/3033?locale-attribute=uk>
2. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика. <https://philology-journal.com/index.php/journal>
3. Вісник Львівського університету. Серія філологічна. <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/philology/issue/archive>
4. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології». <https://science.lpnu.ua/uk/terminologiya>
5. Мовознавство: науково-теоретичний журнал Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні та українського мовно-інформаційного фонду НАН України. <https://movoznavstvo.org.ua/>
6. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Філологія. <http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/>
7. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Філологія. <http://visnyk-philology.uzhnu.edu.ua/index>

8. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія.
<https://sites.google.com/site/naukazapmovoznavstvo>
9. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 9. Сучасні тенденції розвитку мов. <https://fif.udu.edu.ua/podii/chasopys-seriia-9>
10. Українська мова: науково-теоретичний журнал. <https://ukrmova.iul-nasu.org.ua/pro-zhurnal.html>
11. International Journal of Education and Literacy International Journal of Education and Literacy Studies
<https://journals.aiac.org.au/index.php/IJELS/issue/archive>
12. International Journal of Language and Linguistics. <https://www.ijllnet.com/>
13. Journal of Research in Social Sciences & Language. <https://jssal.com/index.php/jssal>
14. Language, Individual & Society. <https://www.scientific-publications.net/en/open-access-journals/language-individual-and-society/>
15. The Interdisciplinary Journal of Problem-based Learning
<https://scholarworks.iu.edu/journals/index.php/ijpbl>
16. XLinguae European Scientific Language Journal.
<https://www.xlinguae.eu/publication-ethics-and-malpractice-statement.html>

Обов'язкові компоненти освітньої програми	
1. Мовленнєвий блок	
1.1	Мовленнєвий етикет викладача
1.2	Культура усного (публічного) мовлення
1.3	Український правопис 2019 р.: основні зміни порівняно з 1990 р.
1.4	Акцентуаційні норми культури мовлення
1.5	Лексична правильність мовлення викладача. Культура слововживання
1.6	Фразеологічні норми культури мовлення
2. Мовний блок	
2.1	Граматичні норми культури мовлення (іменник, прикметник)
2.2	Граматичні норми культури мовлення (числівник)
2.3	Граматичні норми культури мовлення (дієприкметник)
2.4	Граматичні норми культури мовлення (прийменник)
2.5	Пунктуаційні норми культури мовлення

3. Функціонально-стилістичний блок	
3.1	Мовне оформлення текстів офіційно-ділового стилю
3.2	Мовне оформлення текстів наукового стилю
3.3	Практикум-узагальнення. Вихідне діагностування

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	
ПРН 1.	Володіти знаннями акцентуаційних, лексичних, фразеологічних, орфографічних, пунктуаційних, граматичних та стилістичних норм сучасної української мови
ПРН 2.	Дотримуватися основних вимог до складання й мовного оформлення текстів офіційно-ділового та наукового стилів
ПРН 3.	Висловлюватися на професійні теми зв'язно, логічно, точно, переконливо
ПРН 4.	Знати особливості українського мовленнєвого етикету, дотримуватися культури мовлення в освітньому середовищі
ПРН 5.	Володіти правописною, лексико-фразеологічною, граматико-стилістичною вправністю, уникати типових помилок у вживанні слів і побудові речень
ПРН 6.	Розуміти сучасні тенденції розвитку державної мови, дотримуватися норм мовного законодавства України
ПРН 7.	Модернізувати комунікативні навички, кроскультурні навички, навички критичного мислення, активізувати здатність взаємодіяти у мультикультурному середовищі